Pohjoismaiden integraation syventämistä ruohonjuuritasolla Suomi edellä - Kielilähettiläät ry:n lausunto valtiovarainvaliokunnalle

Ukrainan sota on mullistanut koko Eurooppaa, eikä vähiten sen pohjoisella reunalla. Suomen vuosikymmeniä jatkunut Venäjä-politiikka muuttui yhdessä yössä helmikuussa 2022 eikä paluuta menneeseen enää ole.

Suomi on nopealla aikataululla tehnyt toimenpiteitä parantaakseen turvallisuuttaan näkyvimpänä tekona Nato-jäsenyyden hakeminen. Pohjoismainen yhteistyö ja etenkin kahdenväliset suhteet Ruotsin kanssa ovat tiivistyneet kuluneena vuotena. Suomi hyötyisi yhä syvenevämmästä pohjoismaisesta kumppanuudesta. Myös Suomen asema muiden pohjoismaiden silmissä on murroksessa, ja Suomi on tämän vuoden aikana esiintynyt jopa johtavana maana Pohjolassa. Suomen ja Ruotsin allekirjoitettua Nato-hakemuksensa ruotsalaiset mediat hehkuttivat Suomen valtiojohdon määrätietoisuutta ja kehottivat ruotsalaisia olemaan nykyistä kiinnostuneempia Suomesta. Maamme on nyt nosteessa Ruotsissa.

Pohjoismaiden tiivistyvälle yhteistyölle on asetettu myös viralliset tavoitteet: Pohjoismainen ministerineuvosto on linjannut, että Pohjolan tulisi olla maailman yhtenäisin alue vuoteen 2030 mennessä. Tämä on kunnianhimoinen tavoite, ja aikaa sen toteutumiseen on enää kahdeksan vuotta. Todellinen muutos tapahtuu ruohonjuuritasolla ja aito kumppanuus vaatii kansalaisten välistä vuoropuhelua sekä yhteenkuuluvuuden tunnetta. Onko integraatio kuitenkin jäämässä vain julistuksen tasolle? Ei jää, mikäli se on kielilähettiläistä kiinni.

Tarinat inspiroivat ja motivoivat – Kielilähettiläät ry:n toiminta

Kielilähettiläät ry on vuodesta 2019 lähtien toteuttanut kouluvierailuja, jossa ruotsin kielen oppinut kielilähettiläs kertoo oman tarinansa, miten ja miksi tämä oppi kielen. Tavoitteena on **lisätä oppilaiden motivaatiota kielen oppimiseen**, **konkretisoida kielen tuomat hyödyt** ja **mahdollisuudet** sekä **lisätä kiinnostusta pohjoismaisiin kumppanuuksiin.** Suurimmalla osalla kielilähettiläistä on positiivisia kokemuksia niin suomenruotsalaisista kuin muista pohjoismaista. Kielilähettiläs kertoo avoimesti myös kielenoppimiseen liittyneistä haasteista ja peloista.

Kielilähettiläät ry on tehnyt vierailuja myös ruotsinkielisissä kouluissa ja olemme käyneet noin 100 suomen kielen tunnilla. Tällöin ruotsia äidinkielenään puhuva henkilö kertoo omasta suhteestaan suomen kieleen ja haasteista, jotka ovat monille ruotsinkielisille tuttuja. Heikot tulokset suomen kielen opiskelussa ovat valitettavan yleisiä etenkin alueilla, jotka ovat lähes täysin ruotsinkielisiä. Heikot suomen kielen taidot vaikeuttavat työelämään siirtymistä ja voivat johtaa maastamuuttoon.

Noin 130 kielilähettilästämme on vieraillut yhteensä yli **1400 oppitunnilla** ympäri Suomea ja tavoittaneet noin **30 000 oppilasta**. Keräämme jokaisen vierailun yhteydessä palautetta ja **93 % opettajista** haluaa kielilähettilään uudelleen vierailulle ja kokee vierailun **erinomaisena lisänä opetukseen**. Myös oppilaiden reaktiot ovat olleet positiivisia ja mm. yli **15 % vastanneista oppilaista** on kiinnostuneita **opiskelemaan toisessa pohjoismaassa**. Koululaisten asenteen ruotsin kieltä kohtaan ovat parantuneet ja **vain 10 %** vastanneista oppilaista suhtautuu **negatiivisesti ruotsin kieleen**.

Vierailutoiminta Ruotsissa – linjassa kansalliskielistrategian kanssa

Mutta voisimmeko lisätä myös ruotsalaisten kiinnostusta Suomea kohtaan? Kielilähettilät ry:n aloittama hanke Ruotsissa **”Svensk i Finland”** on nopeasti herättänyt kiinnostusta ja ensimmäiset vierailut on jo toteutettu. Tässä hankkeessa Ruotsista Suomen muuttaneet opiskelijat palaavat kotimaahansa kouluihin kertomaan oman tarinansa: miksi he muuttivat Suomeen, mitä he ovat täällä oppineet ja minkälaisia mahdollisuuksia maamme tarjoaa.

Hankkeessa ovat yhteistyökumppaneina ja osarahoittajina kahdeksan korkeakoulua: Aalto yliopisto, Arcadan ammattikorkeakoulu, Hanken, Helsingin yliopisto, Högskolan på Åland, Novian ammattikorkeakoulu, Taideyliopisto ja Åbo akademi. ”Svensk i Finlandin” rahoitus tulee Svenska kulturfondenilta ja se jatkuu toukokuulle 2023. Olemme hakeneet kolmen vuoden rahoitusta hankkeelle Jane ja Aatos Erkon säätiöltä ja odotamme päätöstä helmikuussa 2023. Teemme läheistä yhteistyötä niin Suomen Tukholman ja Ruotsin Helsingin suurlähetystöjen kanssa.

Suomen hallituksen hyväksymä Kansalliskielistrategia joulukuulta 2021 tukee ”Svensk i Finland” -hankettamme, sillä strategian päämäärässä 3,5 ”*Kansalliskieltemme myötä Suomi on vahva osa Pohjolaa”* lukee seuraavaa:

”Käynnistetään pilottihanke, jossa markkinoidaan Suomea houkuttelevana opiskelumaana Ruotsissa. Lisätään muiden Pohjoismaiden tietoisuutta siitä, että Suomessa voi opiskella useissa koulutusohjelmissa kokonaan ruotsin kielellä.” Kielilähettilät ry toteuttaa käytännössä valtion linjaamaa strategiaa ja edistää Suomi-kuvaa Pohjolassa.

Pysyvän rahoituksen saaminen on keskeisin tavoite

Kielilähettilät ry:llä on erinomaiset edellytykset jatkaa ja kehittää toimintaa edelleen. Tavoitamme hyvin kohderyhmät: suomalaiset ja ruotsalaiset nuoret eli tulevaisuuden päättäjät. Rahoitus on turvattava voidaksemme jatkaa toimintaamme, mikä onkin suurin haasteemme.

Kielilähettilät ry saa rahoituksensa eri säätiöiltä ja vuosibudjettimme on noin 390 000 euroa (suurin yksittäinen rahoittaja on Svenska kulturfonden). Lisäksi Kielilähettilät ry saa jo valtion tukea – lännestä. Sveriges utrikesdepartement on tukenut toimintaamme vuonna 2021 (400 000 kruunua) ja vuonna 2022 (800 000 kruunua).

Toimintamme on erittäin kustannustehokasta ja meillä on vain kaksi kokopäiväistä ja kaksi osa-aikaista työntekijää. Tämän lisäksi maksamme kielilähettiläälle palkkion jokaisesta tehdystä vierailusta ja niihin liittyvät matkakustannukset. Vierailut ovat kouluille maksuttomia. Meillä ei ole pitkäkestoista rahoitusta, mutta tulevaisuudessa toivomme toiminnalle julkista rahoitusta myös Suomesta.

Haemme valtiovarainvaliokunnalta **50 000 euron** toimintatukea vuodelle 2023. Sen avulla pystyisimme maksamaan yhden työntekijän palkan sivukuluineen, mikä on edellytys toiminnan kehittämiselle ja etenkin sen kasvattamiselle. Vuonna 2023 meidän tavoitteemme on toteuttaa 500-800 vierailua Suomessa ja Ruotsissa riippuen saadun rahoituksen suuruudesta.

Visionamme on, että jo lähivuosina aloittaisimme vastaavan vierailutoiminnan myös Norjassa ja Tanskassa. Tällöin Norjasta ja Tanskasta Suomeen muuttaneet vierailisivat entisissä kotimaissaan kertoen Suomesta.

Suomi tarvitsee pohjoismaita lähitulevaisuudessa enemmän kuin ehkä koskaan aikaisemmin. On ensiarvoisen tärkeää, että myös ruohonjuuritasolla kehitetään pohjoismaalaista identiteettiä ja että läntisissä naapurimaissamme tietoisuus Suomesta kasvaa. Pienellä investoinnilla Kielilähettiläät ry:hyn saadaan aikaiseksi iso vaikutus ja haluamme olla Suomen pehmeän vaikutusvallan eturintamassa.

Toimintamme on ollut laajasti esillä myös mediassa niin valtakunnallisesti kuin paikallisesti. Alla muutama esimerkki:

https://www.kouvolansanomat.fi/paikalliset/5475122

https://www.esaimaa.fi/paikalliset/5359251

https://www.hs.fi/kulttuuri/art-2000008376271.html

https://yle.fi/uutiset/74-20002784

https://www.hbl.fi/artikel/b9e17f1b-d0e5-45c4-8816-8ac00aaa1e5b

https://yle.fi/uutiset/74-20000195

https://www.aftonbladet.se/nyheter/a/OrGzaO/svenskar-flyttar-till-finland-for-att-studera

Me kiitämme valiokuntaa jo etukäteen ja vastaamme mielellämme kaikkiin kysymyksiin.

Helsingissä, 9.11.2022

Jaan Siitonen
Toiminnanjohtaja - Verksamhetsledare
Kielilähettiläät ry - Språkambassadörerna rf

Lisätietoja:

Jaan Siitonen

0415305531

Jaan.siitonen@kielilahettilaat.fi

www.kielilahettilaat.fi